

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Murat Kurum** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ncı ve 99'uncu Maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Murat ÇEPNİ

İzmir Milletvekili

Türkiye'nin su varlıkları, tarım alanları, yaşam alanları, biyoçeşitliliği, ekolojisi madencilik faaliyetleri nedeniyle her geçen gün yok olmaktadır. Bu işletmelerin neden olduğu çevresel felaketlerin telafisi mümkün olmamaktadır.

24 Mart 2022 tarihinde Meta Nikel Kobalt A.Ş. tarafından işletilen Manisa Gördes'teki Meta nikel madeninin atık havuzuna giden borunun patladığı, zehirli kimyasal atıkların suya ve toprağa karışmaya başladığı tespit edilmiştir. Nikel Madeninin atık havuzuna giden borulardan akan zehirli atıklar, sürüsünü otlatan bir çoban tarafından görüntülenmiş ve bu görüntüler basında yer almıştır. Görüntülerde atık suyun dere sularına karışmakta olduğu görülmektedir. Buradaki akar sular Gördes Barajına ve zaten kurumakta olan ilçe yakınındaki Marmara Gölüne kadar gitmektedir. Videoyu çeken çoban, Manisa Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünü aramış, Müdürlük de kendisini Bakanlığa yönlendirmiştir. Bakanlık tarafında, kayıt oluşturulduğu ve 13 gün içinde duruma bakılacağı ifade edilmiştir. Nikel Madeni Gördes'in pek çok köyünün ve ormanlık alanın ortasında bulunmaktadır.

Tedbir amacıyla Manisa Su ve Kanalizasyon İdaresi tarafından Gördes Kalemoglu Köyü'nün içme suyu kesilmiştir. Zehirli kimyasallarla kirlenen suların İzmir'e içme suyu sağlayan barajlara akması kamuoyunda büyük tepkilere neden olmuştur. Çevreye, tarım alanlarına, su varlıklarına, hayvan ve insan sağlığına ciddi zararlar veren kimyasallar için anında acil olarak tedbir alınması gerekmektedir. Bakanlığın 13 gün gibi bir süre vermesi Anayasada belirlenen, halkın, temiz ve dengeli çevrede yaşama hakkını gasp etmekte, doğaya, tarım ve hayvancılığa telafisi imkansız zararlar vermesine neden olmaktadır.

Benzer şekilde, Ayvalık İlçesi'ne bağlı Karaayıt Köyü yakınlarında bulunan Bilfer Madencilik'e ait maden atık depolama tesisinde çökme, Giresun'a bağlı Şebinkarahisar

6682

ilçesinde Nesko Madencilik AŞ'ye ait maden ocaklarında kullanılan siyanür atıklarının depolandığı flotasyon tesislerindeki havuzlarında patlama meydana gelmiş ve büyük çevre felaketleri yaşanmıştır. Meydana gelen felaketlere karşın şirketlere yaptırımların olmaması ve işletmelerdeki denetimsizlik bu tür felaketlerin önünü açmaktadır. Nikel madeninin tehlikeli atıklarının, ekoloji açısından geri dönüşümü olmayan zararlarının engellenmesi için acil müdahale edilmesi gerekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Meta Nikel Kobalt A.Ş. tarafından işletilen Manisa Gördes'teki Meta nikel madeninin atık havuzuna giden borunun patlaması üzerine Bakanlığınızın bir açıklaması olacak mıdır?
- 2- Teknolojisi ve proses yönetimi ile kendi alanında dünyadaki ilk 10 tesis içinde yer aldığını belirten işletmenin zehirli kimyasal atıklarını taşıyan borusunun patlaması çoban tarafından tespit edilmeseydi, nasıl belirlenecekti? İleri teknolojisi olduğunu iddia eden işletme bu patlamayı çobanın tespitinden önce Bakanlığınıza iletmiş miydi?
- 3- Çevre felaketine yol açmaması için Bakanlığınız duruma neden acil müdahalede bulunmamıştır? Bu konuda ihmali bulunan kamu görevlileri için soruşturma açılacak mıdır?
- 4- Borunun patlaması ile çevreye yayılan zehirli kimyasal atıkların, tarım alanlarına, yaşam alanlarına, su varlıklarına verdiği zararlar tespit edilmiş midir? Bu konuda yöre halkı bilgilendirilecek midir?
- 5- Atıkların karıştığı Gördes Barajı ve bölgede bulunan su varlıklarında, kirlilik tahlilleri yapılmakta mıdır? Sonuçlar kamuoyu ile paylaşılacak mıdır?
- 6- Çevre suçu işleyen Meta Nikel Kobalt A.Ş'nin nikel tesisi ne zaman, hangi koşullarda denetlenmiştir? Tesiste etkin denetim yapılmadığı iddiaları için açıklamanız olacak mıdır?
- 7- Zehirli kimyasallardan kurtulmak için borunun şirket tarafından patlatıldığı iddiaları araştırılacak mıdır?
- 8- Bakanlığınızın firmaya yaptırımı ne olacaktır? Hukuki süreç başlatılmış mıdır?
- 9- Maden atık tesislerinin çevre felaketlerine yol açmaması için Bakanlığınızın bir planlaması var mıdır?